

<https://doi.org/10.5817/NR2021-1-6>

Moderná učebnica ruštiny pre samoukov

ŠAJGALÍKOVÁ, H., POSOKHIN, I., GROMINOVÁ, A.: *Ruština pre samoukov a jazykové kurzy*. Bratislava: Aktuell, 2018.

Zvýšený záujem o ruský jazyk a jeho štúdium v posledných rokoch prináša so sebou nové výzvy nielen v oblasti samotného procesu výučby ruštiny ako cudzieho jazyka, no i v príprave a vydávaní nových učebných materiálov, ktoré by svojou kvalitou odpovedali požiadavkám moderného jazykového vzdelávania. Dnešná doba so sebou prináša trend samostatného učenia sa cudziemu jazyku bez pomoci pedagóga. Vzniká tak situácia, kedy sa človek chce naučiť nový cudzí jazyk, v tomto prípade ruský, no z istých dôvodov (finančných, časových, vlastnej viery v svoje schopnosti atď.) sa rozhodne pre samoštúdium. Na sklonku roka 2018 vydaná učebnica *Ruština pre samoukov a jazykové kurzy* trojice autorov – Heleny Šajgalíkovej, Ivana Posokhina a Andrey Grominovej – je určená najmä takémuto typu „študenta“, ktorý má často vysokú motiváciu učiť sa a ochotu dobrovoľne venovať čas získavaniu nových vedomostí.

Do výslednej podoby učebnice boli zapracované požiadavky poslucháčov kurzov ruštiny, osobné i pedagogické skúsenosti z praxe autorov, ktorí sa dlhodobo venujú didaktike ruského jazyka v školskom prostredí a sú oboznámení s aktuálnymi problémami a ťažkosťami študentov pri nadobúdaní vedomostí z jednotlivých oblastí cudzieho jazyka. Učebnicu tak možno zároveň považovať za odpoveď autorov na aktuálne problémy jazykového vzdelávania, vďaka čomu – ako uvádza anotácia učebnice na webovom portáli Martinus.sk – „[...] spĺňa náročné kritériá spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky, európskeho štandardu, ktorý roky precizovali odborníci Európskej únie v oblasti výučby a osvojovania si jazykov a využíva najmodernejšie poznatky didaktiky samoštúdia a sebahodnotenia.“ [Kniha... 2020]

Ako uvádzajú autori, „[...] svojím aktuálnym zameraním sa učebnica líši od tradičnej obsahovej skladby učebníc na knižnom trhu.“ [ŠAJGALÍKOVÁ, POSOKHIN, GROMINOVÁ 2018, 3] Tradičnú obsahovú skladbu predstavuje z ich pohľadu často nudnejšia gramatická časť učebníc, preto je v danej učebnici obmedzená na nevyhnutné minimum. Samouk má pochopiť a zvládnuť gramatické javy v kontexte precízne vypracovaných cvičení.

Po obsahovej stránke je učebnica rozdelená do pätnástich kapitol zameraných na tematické okruhy, ktoré zodpovedajú aktuálnym požiadavkám komunikačnej praxe v oblasti ako profesijného, tak i osobného života. Cielene je zvýšená náročnosť i dĺžka jednotlivých kapitol. Pre učebnicu, ktorá je určená najmä pre samoukov, ide o vítaný prvok, ktorý si síce vyžaduje dlhší čas na štúdium, no, ako dodávajú autori, pokiaľ

„[...] chcete rýchlo zvládnuť vyše dvetisíc slov a slovných spojení spolu s gramatikou, nič iné vám neostáva.“ [ŠAJGALÍKOVÁ, POSOKHIN, GROMINOVÁ 2018, 3] Cvičné dialógy i modelové situácie verne reflektujú súčasné rusky hovoriace prostredie. Veľmi aktuálne sú aj ukážky správneho zostavenia životopisu či objednávky. Hoci je pomoc učiteľa najmä pri kontrole správneho vypracovania zadání neoceniteľná, správne riešenie úloh a cvičení je možné overiť si aj samostatne pomocou kľúča, ktorý sa nachádza na konci učebnice. Nespornou výhodou, a zároveň súčasťou učebnice sú dve CD s dialógmi a frázami, ktoré umožňujú samoukovi v domácich podmienkach počuť hovorenú ruskú reč a pripraviť sa na komunikáciu v ruštine s rodenými hovoriacimi. K rýchlemu osvojeniu ruštiny má pomôcť rozsiahla slovná zásoba, slovné spojenia i celé vetné konštrukcie zasadené do konkrétnych situácií. Študent – samouk tak získa povedomie o tom, aký význam nadobúdajú slová v kontexte, čím sa do budúca eliminuje možnosť ich nesprávneho použitia.

Záverom možno konštatovať, že sa autorom podarilo zostaviť skutočne moderne koncipovanú učebnicu reagujúcu na aktuálne požiadavky jazykového vzdelávania, ktorá umožňuje študentovi dosiahnuť komunikačnú kompetentnosť vyžadovanú v praxi a svojím obsahovým spracovaním má čo ponúknuť aj kurzom ruského jazyka, žiakom či študentom základných i stredných škôl. Učebnica nie je autormi prezentovaná ako prostriedok, zakúpením ktorého sa človek automaticky naučí ruštinu, ale ako užitočný sprievodca na ceste k osvojovaniu si poznatkov z ruského jazyka. Deklarované dosiahnutie jazykovej úrovne B1 nie je nemožné vzhľadom na prepracovanosť i náročnosť učebnice, no vyžaduje si tak, ako pri štúdiu každého jazyka, zo strany študenta čas, vytrvalosť a ochotu učiť sa pravidelne.

Igor Cintula

Bibliografie:

Knih: Ruština pre samoukov a pre jazykové kurzy + 2 CD (Helena Šajgalíková, Ivan Posokhin a Andrea Grominová) | Martinus. (2020). <[https://www.martinus.sk/?uItem=441007&gclid=CjwKCAjwz6_8BRBkEiwA3p0zVYSm6IL9TFuh4ErDYHm3aR\]hC7V VfXNuGv33kxDA6s6HPyUeC331WRoCh\]8QAvD_BwE](https://www.martinus.sk/?uItem=441007&gclid=CjwKCAjwz6_8BRBkEiwA3p0zVYSm6IL9TFuh4ErDYHm3aR]hC7V VfXNuGv33kxDA6s6HPyUeC331WRoCh]8QAvD_BwE)>. [online.] [cit. 17. 10. 2020].

ŠAJGALÍKOVÁ, H., POSOKHIN, I., GROMINOVÁ, A. (2018): *Ruština pre samoukov a jazykové kurzy*. Bratislava.